

Eindexamen aardrijkskunde vwo 2006-II

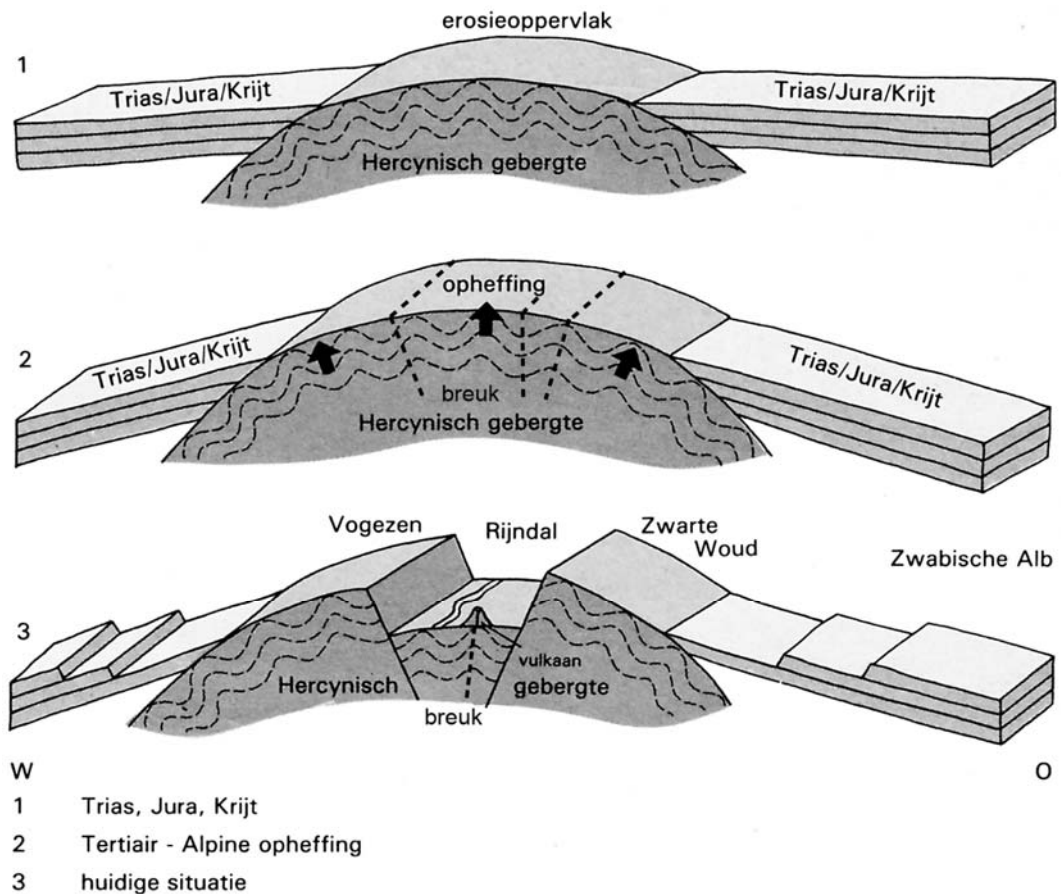
havovwo.nl

Actieve aarde

Opgave 7 – Tektonische bewegingen in West-Europa

bron 12

De ontwikkeling van middelgebergten en vulkanisme in het grensgebied van Duitsland en Frankrijk

bron: N.O.T. Bondsrepubliek Duitsland, Den Bosch, 1985

Bron 12 laat zien dat het Variscisch (= Hercynisch) gebergte opnieuw is opgeheven.

2p 27 Welke twee platen veroorzaken het opnieuw opheffen van dit gebergte tijdens het Tertiair?

In bron 12 (huidige situatie) is een drietal tektonische reliëfvormen te onderscheiden: Vogezen, Rijndal en Zwarte Woud.

2p 28 Schrijf de namen Vogezen en Rijndal onder elkaar op je antwoordblad en zet er de juiste tektonische reliëfvorm achter.

Gesteenten worden ingedeeld in drie hoofdgroepen.

2p 29 Welke twee hoofdgroepen zullen relatief meer in het Zwarte Woud aan het oppervlak voorkomen dan in de Zwabische Alb?

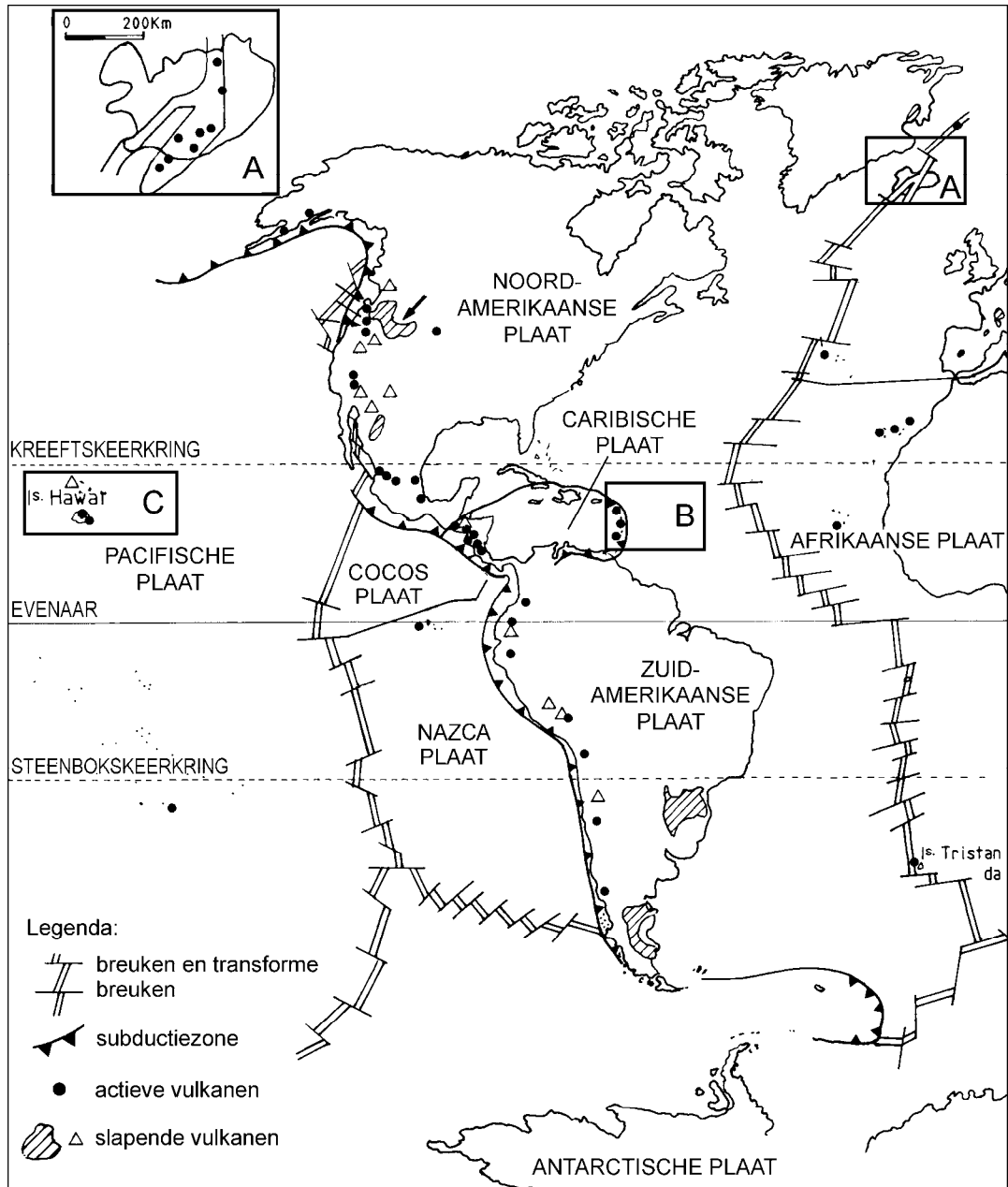
Eindexamen aardrijkskunde vwo 2006-II

havovwo.nl

Opgave 8 – Verschillende vormen van actief vulkanisme

De spreiding van actieve vulkanen over een deel van de wereld

bron 13

bron: Tazieff, H., M. Derruau, *Le volcanisme et sa prévention*, Parijs, 1990

De eigenschappen van het magma zorgen ervoor dat vulkaanuitbarstingen in gebied B over het algemeen explosiever zijn dan in gebied C.

- 1p **30** Noem een eigenschap van het magma die ervoor zorgt dat de explosiekracht van vulkanen in gebied B groter is dan in gebied C.
- 2p **31** In welk vulkanisch gebied is de lavaproductie gemiddeld groter, in gebied B of in gebied C? Motiveer je keuze.
- 2p **32** Schrijf de letters B en C onder elkaar op je antwoordblad en schrijf er het vulkaantype achter dat daar overheerst.
- In IJsland (zie gebied A) liggen de actieve vulkanen vooral in het centrale gedeelte.
- 2p **33** Geef hiervoor de verklaring.

bron 14

De uitbarsting van de Tambora

In 1815 vond een enorme uitbarsting plaats van de vulkaan de Tambora op het eiland Sumbawa dat toentertijd nog een deel was van Nederlands-Indië. Naar schatting 12.000 mensen verloren direct het leven. Een aantal van 80.000 tot 177.000 mensen stierf later.

vrij naar: <http://www.w8.nl/tambora.htm>

Bij uitbarstingen als in Sumbawa (zie bron 14) kwamen de meeste mensen pas een aantal maanden na de uitbarsting om het leven.

2p **34** Geef hiervoor een verklaring.

Opgave 9 – Satellietbeelden en het weer

bron 15

Satellietbeeld van een deel van de aarde Satellietopname 27 mei 2000 van Meteosat 7 van EUMETSAT

bron: <http://imkhp2.physik.uni-karlsruhe.de/~muehr/Sat/satsp.htm>

Bron 15 laat een satellietbeeld zien waarop de bewolking staat boven een deel van de aarde op 27 mei 2000 om 12.30 uur.

Uit het satellietbeeld van bron 15 is de luchtdruk tussen Schotland en Noorwegen af te leiden.

1p **35** Welke luchtdruksituatie is er tussen Schotland en Noorwegen boven de Noordzee?

2p **36** Verklaar waardoor deze luchtdruksituatie tot wolkvorming leidt.

Het klimaat in het deel van Afrika dat zichtbaar is op bron 15, wordt gekenmerkt door droge zomers.

2p **37** Leg met behulp van de luchtdruksituatie uit waarom daar in de zomer weinig neerslag valt.

In het gedeelte van Afrika dat op bron 15 staat afgebeeld, komen ook gebieden voor met een gemiddelde jaarlijkse hoeveelheid neerslag hoger dan die van Nederland.

3p **38** Geef de verklaring voor die hogere neerslag.